

skulle træde ganske i Livrente- og Forsørgelsesanstaltens Sted, saaledes at de skulle udbetale den Bonus, som Livrente- og Forsørgelsesanstalten vilde have haft at udbetale, saafremt den havde haft disse Lærere ganske paa samme Vilkaar som andre Lærere. Sligt kan ikke udledes af den ældre Lovgivning, men kun bestemmes ved ny Lov. Det var netop det, der skulde have været drøftet for to Aar siden, hvorledes man, naar man af Villighedsghensyn vilde stille disse Lærere ganske paa samme Trin som Statsembedsmænd, skulde kunne naa dette. Men man kan ikke i selve den ældre Lovgivning finde nogen Bestemmelse, som kunde vise, at Loven skulde have tænkt, at den ogsaa maatte finde Anvendelse paa det Grundlag, som senere Love maatte bestemme.

Naar man saa spørger: Hvad skal man da gøre, saa skal jeg ikke komme ind paa Spørgsmaalet om at lade Statskassen overtage denne Byrde; dette betragter jeg nemlig som afgjort ved den Afstemning, som for 2 Aar siden fandt Sted, det blev foreslaaet ved tredje Behandling og blev forkastet; derom kan der altsaa ikke mere være Tale. Heller ikke er det min Mening, at man skal sige: Ja, nu have disse Skolelærere faaet Bonus en Gang, men oftere skulle de ikke have Bonus. Jeg tror nok, at Bønseligheden kan løses paa anden Maade. Spørgsmaalet er, som jeg før bemærkede, kommen frem ved, at medens Loven af 8de Marts 1856 paa- lagde Lærerne Forpligtelse til at sikre deres Enters Overlevelsesrente, stillede den sig for deres Bedkommende ikke ganske paa samme Maade som for Statsembedsmænds Bedkommende, idet man ikke lod den samme Kasse, nemlig Livrenteanstalten eller Skolefondene, overtage alle Lærere for ordinære Præmier. Det kunde man have gjort, saa havde man ikke haft Spørgsmaalet. Det forekommer mig, at det herester er naturligt at sige: Lad os redressere den Fejl, som den Gang blev begaaet. Vi give alle Lærerne Bonus ganske paa samme Maade, som om de havde været Statsembedsmænd. Men saa skulle vi ikke have to Kasser, hvoraf den ene Kasse, Livrenteanstalten, tager Indtægten, — den tager af Statsembedsmændene saa megen Indtægt, at den kan give Bonus baade til dem, der have et godt Helbred, og til dem, der have et daarligt, og maa altsaa have endnu større Indtægt af Skolelærerne, da den kun faar dem med godt Helbred, medens den anden, Skolefonden, har Udgiften baade til Overlevelsesrenten og til Bonus for de daarlige Læreres Bedkommende. Lad os i Stedet for en saadan Ordning samle

dem alle i een Kasse, lad os redressere den Fejl, der er begaaet i Lov af 8de Marts 1856, og lad os gøre det fuldt ud, saaledes at de alle faa Bonus, idet vi lægge alle Lærerne og deres Enters over til den Anstalt, som naturligvis er faldet til at tage sig af dette Forhold; lad os ordne Forholdet, som om Lov af 8de Marts 1856 havde truffet samme Bestemmelse for Lærereater som for Embedsmænds Enters, saaledes at de i et og alt tilhørte Livrenteanstalten. Der er jo ikke noget til Hinder for at foretage en saadan Overførelse. Det er et Regneskytke, som kan gøres paa et Kontor, bedst i Livrenteanstalten. Der behøves ikke andet, end at man sætter Livrenteanstalten i Forbindelse med Skolefondene, at den faar en Fortegnelse over de Lærere, som have tegnet Overlevelsesrente hos Skolefondene i Henhold til Loven af 1856 med Angivelse af Datum, deres Alder, deres Hustruers Alder, deres Dødsdag, deres Enters Dødsdag, for saa vidt det gøres fornødent. Saa kan man overlade det til Livrenteanstalten at foretage den fornødne Beregning af, hvilket Vederlag den skal have af Skolefondene. Naturligvis skal den have de Præmier, der ere betalte ogsaa i den Tid, hvor Skolefonden har haft Indtægten deraf med en passende Rente f. Eks. 4 pCt. Den Byrde, Livrenteanstalten vil komme til at overtage, vil for den ikke blive meget stor. Der vil ikke straks blive en positiv Udgift for Livrenteanstalten. Medens den Kasse, som det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Mourier-Petersen) omtalte, og nu Hjørring Amt have Understud, have maasse andre Overstud. Desuden vil der blive Tale om Beregning af Renter, der skulle lægges til osv. Lad os derfor overføre disse Skolelærere med deres Enters til Livrenteanstalten; lad den tage dem, og lad den saa ogsaa fremtidig udrede den fornødne Bonus. At den i Virkeligheden skulde lide noget Tab derved, er der ingen Grund til at antage. Der er ikke nogen Grund til at antage, at Skolelærerne gennemgaende have mindre Levedygtighed end de fgl. Embedsmænd. Kan Livrenteanstalten være tjent med at tage disse uden Hensyn til deres Helbred og sikre deres Enters Overlevelsesrente for de sædvanlige Tariffer og dog saa et saa stort og klæffeligt Overskud, som den har faaet, maa den ogsaa kunne gøre det samme for Skolelærerne. Vil man gøre gjældende, at det dog bliver en forøget Udgift for Anstalten i Forhold til Fortiden, saa kan hertil bemærkes, at Livrenteanstalten ogsaa hidtil har haft større Indtægt af Skolelærerne end af Statsembedsmændene, fordi den kun har haft Skolelærerne med det gode Helbred og været fri for dem med det